

Stichting Gasthuis Frascati

Geadviseerd subsidiebedrag: € 900.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 900.000

Over de instelling

Stichting Gasthuis Frascati (hierna: Frascati), ontwikkelinstellingen, Amsterdam

Frascati is een productiehuis met een eigen theater, gevestigd in de Nes in Amsterdam. Daarnaast heeft Frascati de beschikking over twee andere speelplekken: Theater van Deysel in Amsterdam-West en podium Het Verbond in de Nes. De instelling presenteert en ontwikkelt vooruitstrevende podiumkunst. De aanvraag betreft de ontwikkeltak onder de noemer Frascati Producties. Frascati positioneert zich als meerstemmig makershuis. Binnen het productiehuis is ruimte voor regisseurs, choreografen, mimespelers, performancekunstenaars, spoken word-artiesten en schrijvers. Deze makers zijn meestal afkomstig van een opleiding, hoewel er ook plek is voor autodidacten. Bij de selectie wordt gezocht naar makers die maatschappelijk betrokken zijn en die artistieke grenzen willen oprekken. Vorm en duur van de ontwikkeltrajecten zijn flexibel en toegesneden op de individuele kunstenaar.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Gasthuis Frascati een subsidiebedrag toe te kennen van € 900.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Vier jaar geleden werd Frascati positief beoordeeld door de raad, maar viel de instelling in de afweging af. Na een verweer van Frascati en een publiekscampagne werd de instelling eind december 2020 alsnog een meerjarige projectsubsidie toegekend door de minister van OCW voor de subsidieperiode 2021 - 2024. In dit kader zijn de activiteiten van Frascati de afgelopen jaren alsnog door de raad gemonitord.

In zijn BIS-advies over de instelling stelde de raad dat de genres dans en performance een bescheiden positie hadden binnen het huis, en dat makers met een cultureel diverse achtergrond onvoldoende werden

gerepresenteerd. Op beide punten heeft Frascati zich in de subsidieperiode 2021 - 2024 duidelijk verbeterd. Door de installatie van een meerstemmig programmteam, dat verantwoordelijk is voor de selectie en begeleiding van de nieuwe makers, kreeg de diversifiëring een impuls en werden meer dansmakers en performers gescout. Zo heeft een steeds bredere en diversere groep makers de mogelijkheid gekregen zich bij de instelling te ontwikkelen.

De raad beschouwt Frascati als een belangrijke kweekvijver voor de podiumkunsten in Nederland. Verschillende talenten die de afgelopen jaren bij Frascati voorstellingen maakten, stroomden daarna door naar bepalende posities in het veld. De kwaliteit van wat er bij het huis werd geproduceerd was van een constant hoog niveau.

Frascati schetst een toekomst die nieuwsgierig maakt. Jaarlijks worden hier tussen de 24 en 28 producties gemaakt. De namen die de instelling aan zich heeft verbonden voor de periode 2025 - 2028 wekken vertrouwen. Er is een pluriforme groep makers samengesteld die de grenzen van de podiumkunsten opzoeken met 'een geëngageerde en vaak internationaal georiënteerde blik op de samenleving'. De trajecten zijn helder uiteengezet, met een driefasenstructuur en ruimte voor zowel persoonlijke, artistieke als zakelijke ontwikkeling. De programmalijn 'Beginnings' is het starttraject voor nieuw talent. Tweemaal per jaar wordt hier een korte productie vanaf de grond opgebouwd. Het is de bedoeling dat de resultaten in dit traject een landelijk podium krijgen. In het tweejaarlijkse programma 'Under Construction' krijgen makers die al iets verder in hun loopbaan zijn de kans te werken aan een productie die ze eerder ontwikkeld hadden bij een van de partners: Bijlmer Parktheater, Podium Mozaïek, Over Het IJ Festival, Amsterdam Fringe Festival, Suburbia Almere en Nowhere.

Nieuw is het residentieprogramma, waarmee Frascati meer ruimte wil creëren voor onderzoek. Die trajecten vinden zowel plaats in de Nes als in Theater Van Deyssel, een plek die geworteld is in Amsterdam-West. Hier wordt veel in cocreatie gewerkt met wijkbewoners en maatschappelijke partners. Hoewel de raad de initiatieven in Amsterdam-West toejuicht, hoopt hij dat autodidacte makers ook welkom blijven op het Frascati-podium in de Nes. Met de transformatie van theatercafé De Richel naar Het Verbond hebben jonge talenten hun eigen plek gekregen, waar zelforganisatie voorop staat. De raad vindt dit een spannende aanvulling op de programmering op het hoofdpodium.

In 2024 heeft Frascati een 'makersraad' in het leven geroepen, die meedenkt over de programmering en het beleid. Deze raad zal ook betrokken worden bij de begeleiding van nieuwe makers. In de aanvraag worden het mandaat en de wijze van functioneren van deze raad helaas summier toegelicht.

Maatschappelijke betekenis

Frascati heeft in subsidieperiode 2021 - 2024 onder de titel 'De (on)vertelde stad' een programmalijs opgezet gericht op cocreatie. In samenwerking met lokale gemeenschappen en partners in het sociale domein zorgde de instelling op effectieve wijze voor een maatschappelijke inbedding van de eigen producties. Zo tekende Naomi Steijger dromen op van buurtbewoners in Amsterdam Nieuw-West die via QR-codes ter plekke waren op te roepen, en voerde Anouar Ennali in samenwerking met jeugdwerkorganisaties IMD en House of Besma gesprekken met jongeren die aan de basis lagen van een voorstelling, te zien in Theater Van Deyssel. De raad is zeer positief over de rol die Frascati hiermee speelt binnen de grootstedelijke infrastructuur.

De komende jaren zet het productiehuis deze lijn voort. In de aanvraag noemt Frascati enkele partners die zij aan zich heeft verbonden, zoals ARQ Nationaal Psychotraumacentrum, Levvel Centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie en woningcorporatie Rochdale. De instelling wil op maatschappelijk gebied de opgedane kennis delen met de sector. Zij doet dit met stages voor studenten in het kunstvakonderwijs en de ontwikkeling van lesmodules. Interessant vindt de raad ook het meerjarige onderzoek naar de relatie tussen kunst en samenleving dat wordt gestart in samenwerking met de Erasmus Universiteit.

Voor leerlingen in het voortgezet onderwijs heeft Frascati speciale contextprogramma's opgezet. Hier kunnen scholieren met de makers in gesprek gaan over wat zij op het podium hebben gezien. Alles bij elkaar vindt de raad de educatie-activiteiten van de instelling, ook voor de subsidieperiode 2025 - 2028, beperkt.

Frascati gaat in de aanvraag voldoende in op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. De mogelijkheden voor medewerkers om door te groeien binnen de organisatie worden op gezette tijden geëvalueerd en er is een bijscholingsbudget beschikbaar. Het productiehuis neemt fair pay als uitgangspunt bij de beloning van zowel het vaste personeel als de zzp'ers. De cao Toneel en Dans is hiervoor het richtpunt. Of Frascati deelneemt aan andere collectieve afspraken of platforms wordt niet benoemd.

Het beleid ter bestrijding van sociale onveiligheid is gedurende de subsidieperiode 2021 - 2024 aangescherpt. Frascati heeft het protocol geactualiseerd en de werknemers gaan hierover met elkaar in gesprek. Er is een organisatiebrede training gegeven die iedere twee jaar zal worden herhaald. Tevens heeft de instelling een onafhankelijke interne en externe vertrouwenspersoon. In de aanvraag wordt voldoende gereflecteerd op een gezonde werkomgeving.

Op het gebied van de code Diversiteit & Inclusie heeft de instelling grote stappen gezet, zowel in relatie tot makers en het programma als tot het eigen personeel. De afgelopen jaren is een nieuw, divers artistiek team aan de slag gegaan, dat een breder palet aan stemmen selecteerde voor de ontwikkeltrajecten. Volgens de instelling was ongeveer de helft van de makers de voorbije jaren divers qua afkomst, gender en religie. Frascati streeft ernaar dit percentage in de subsidieperiode 2025 - 2028 omhoog te brengen naar 70 procent. De diversiteit van het eigen personeel en de eigen medewerkers blijft hier nog bij achter, maar de instelling heeft maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de helft van het nieuwe personeel en de nieuwe medewerkers in subsidieperiode 2025 - 2028 een diverse achtergrond heeft. De raad waardeert het dat Frascati concrete, meetbare doelen stelt voor de Code Diversiteit & Inclusie. Alleen over het diversiteitsbeleid ten aanzien van de samenwerkingspartners wordt in de aanvraag niets vermeld.

Toegankelijkheid

In subsidieperiode 2021 - 2024 had Frascati een gemiddelde zaalbezetting van 70 procent. Met dank aan een landelijk netwerk van twintig theaters en festivals kan het productiehuis een vast aantal speelplekken garanderen aan de makers in de ontwikkeltrajecten. Hiermee is Frascati's landelijke zichtbaarheid, waarbij de raad in zijn vorige advies kanttekeningen plaatste, aanzienlijk versterkt. De instelling formuleert in de huidige aanvraag duidelijke ambities wat betreft haar landelijke uitstraling. In het oog springen ook de internationale successen van enkele Frascati-producties. Hiermee onderscheidt Frascati zich volgens de raad positief van andere ontwikkelinstellingen.

Het Frascati-publiek is relatief jong maar volgens de instelling nog niet divers genoeg wat betreft gender, sociaaleconomische positie, culturele achtergrond en eventuele fysieke beperking. Dat die diversiteit gewaarborgd zou zijn als programma, partners en makers maar divers zijn, is te simpel gedacht, meent de raad. Tot die conclusie is Frascati ook gekomen en om die reden zal er in subsidieperiode 2025 - 2028 werk worden gemaakt van een klantonderzoek. De raad vindt deze marketingstrategie voor het bereiken van een diverser publiek nog tentatief en weinig ambitieus.

Voor mensen met een visuele beperking werkte Frascati samen met Stichting Komt het Zien, die met hulp van blindentolken live audiodescriptie verzorgt. Ook werd er geregeld gewerkt met boventiteling voor mensen met een auditieve beperking. Deze maatregelen zullen vanaf het seizoen 2024 - 2025 worden uitgebreid naar de reisvoorstellingen. De instelling heeft daarnaast een nulmeting laten doen door de Stichting Drempelvrij, die de digitale toegankelijkheid controleert. Vanaf 2026 moet de site van Frascati verbeterd zijn en begrijpelijk voor iedereen, ongeacht functiebeperking,

opleiding, leeftijd en locatie. Frascati zet zo goede stappen op het gebied van toegankelijkheid.

Bedrijfsmatige gezondheid

Tijdens subsidieperiode 2021 - 2024 is de organisatie van Frascati overgegaan van een tweehoofdige naar een eenhoofdige directie. Ergens in de komende jaren zal de huidige algemeen directeur zijn functie overdragen aan een nieuw te vormen directie. Frascati zit daarmee in een bedrijfsmatige transitie. Naar het oordeel van de raad reflecteert de instelling onvoldoende op het aanstaande afscheid van de zittende algemeen directeur en de overgang naar een nieuwe organisatiestructuur. Dat het proces begeleid zal worden door een externe adviseur is geruststellend, maar de raad had graag een duidelijker visie gezien op de richting waarin de instelling zich wil bewegen.

Frascati heeft een stabiele financiële positie op het gebied van liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen. Op basis van deze kengetallen concludeert de raad dat de instelling financieel gezond is. Wel merkt hij op dat Frascati in de begroting geen rekening heeft gehouden met loonindexatie en niet aangeeft hoe ze dit denkt te zullen opvangen. Het productiehuis is verhoudingsgewijs voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Dit kan risico's met zich meebrengen, gezien het feit dat Frascati veel vaste personeelsleden in dienst heeft. In de aanvraag wordt op deze risico's onvoldoende ingegaan.

De instelling is zeer transparant over de omgang met de Governance Code Cultuur. Frascati hanteert het raad-van-toezichtmodel.

Geografische spreiding

Frascati is gevestigd in Amsterdam. Binnen de categorie Ontwikkelinstellingen zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.